HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אלמא מקום אשה אין מן האב אין מן האם. דהא אלישיות מקומה של אביה מתמה היא וטעמא דאביה לאו אשתו היא משום דכי מוכר באלישיות הא אם הוו קידושי אביה קידושין הוה אמור באלישיות מקום אשה קידושי עצמו הוא דאביה אביה קבועי עצמו מתמת מציו ולאפוקי דודתו דקרובת אביו היא: ה"ג הכא **ס"ל ערוה אחיך היא: נחיי נעלה.** אם גירשה **מדרב הונא.** דכתיב[ג] אשת אחיו לא תגלה ערות אחיך הוא: היכא כלעיל (דף נד.): **ונלוו הכא מכלל עשה עשה.** יבמה יבא עליה[ד] אבל כרת ליכא: **רבי גרסינן רבי קרא לאחריות ערוה לאחיו גלה: אף אשת אח מן האם לאחר מיתת אחיו גלה.** בגלה אח מן האם לאחר מיתת אחיו גלה אשת אחיו מן האם: **ערוה אחיך היא.** ומהאי קרא מרבינן אשת אח מן האם: **לאומתו דכתב רב כרם נמה לי.** כיון דלרבים הערמה וקרמי יתירי דכולהו כרם לאומתו מאי מדרוש ניה הא כבר נכתב בכל העריות ונכרתו הנפשות העושות[ה]: **חייב על כל אחת ואחת.** ואי לא כתב אלא חד כרת אכולהו הוי אמינא היכא דעבדינהו לכולהו בהעלם אחד לא מחייב אלא חד עבדינהו לכולהו בהעלם אחד לא שייכי אהדדי אלא כעין כלל ויצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו מה כרת אחד שבכולן בהעלם אחד חייב אף כולן בהעלם אחד חייבין ורבי גרסינן: **מוקי לה.** לחלק על כל אחת ואחת שבפרשה זו דהוה ליה למכתב וגמרה לה מקרא: **ערירים.** היינו נמי כרת שזרעו נכרת: **ערירים יהיו.** לשעת מיתתן משמע סופן לבא לידי ערירי לשם ים לו בנים קודם: **ערירים ימותו.** משמע לשם הן עכשיו ערירים כן ימותו ואפי' יולדו להם לאחר מעשה: **דאי כתב רחמנא ערירים יהיו הוי אמינא דהוו ליה עד חטאיה.** והכי משמע סופם להיות ערירים שימותו בניהם שים להם עתה ויהיו ערירים אבל בשעת מיתתם לא ימותו ערירים דבנים דהוו ליה מחטאיה ואילך לא מייתי: **ואי כתב רחמנא ערירים ימותו הוי אמינא מחטאיה ואילך.** דהכי משמע מחטאיה ישמו ואילך ערירים ימותו אבל בנים דמעיקרא לא מייתי כתב רחמנא ערירים יהיו סופן לבא לידי ערירים דמדכתיב ערירים יהיו מכלל דהשתא לאו ערירים נינהו: **שפחה חייבי לאוין** היכי דכתיב בה לא יהיה קדש (דברים כג) וגלי בה רחמנא דלא מייתי אשה עד שיגמור בה ביאתו דכתיב שכבת זרע ומכלל דחייבי לאוין ממזר ושפחה שמין מרופה בהעלם כעונין שבעבד המשוחרר לעבד עברי שמותר בה [כריתות יח.] כדכתיב (שמות כא) אם אדוניו יתן לו אשה: **לשחוט קרא.** דלא לגלי שכבת זרע בשפחה חרופה ואגא למיכל בקדשים (ג) כשאר חייבי לאוין בגמר ביאה: **דכהונה מגלן.** דמשפחה לא גמרינן מגלה לאו אשה בכל דומיא דשפחה חרופה: **קיחה קיחה.** כתיב גבי חייבי כריתות (ויקרא כ) אם אשה יקח את אמו וכתיב בחייבי לאוין דכהונה לא יקחו (שם כא): **דחייבי עשה.** כגון מלרי ומלומי עד דור עשירי ממגן דלמקרא הערמה דילהו ביאשה כדכתיב דור שלישי יבא (דברים כג) ולא שני ולאו הבא מכלל עשה עשה: כיצד

מאשת אח לפנין. דלא שלישית אחות אשת אח לפנין: **לא תסיב כתי מן תרתי.** אחות אשתו בין מן האב בין מן האם אסורות מגלן יליף מאחותו מה אחותו בין מן האב בין מן האם אף כאן בין מן האב בין מן האם ולילף מדודתו מה דודתו מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם מסתברא מאחותו הוה ליה למילף שכן קרובי עצמו מקרובי עצמו אדרבה מדודתו הוה ליה למילף שכן דבר על ידי קדושין מדבר שעל ידי קדושין אלא מאשת אח ילפינן דשכן דבר על ידי קדושין וקרובי עצמו ואשת אח גופה מנ"ל דתניא [1]ערות אשת אחיך לא תגלה [2]בין מן האב בין מן האם אתה אומר בין מן האב בין מן האם או אינו אלא מן האב ולא מן האם ודין הוא חייב כאן וחייב באחותו מה אחותו בין מן האב בין מן האם אף כאן בין מן האב בין מן האם או כלך לדרך זו חייב כאן וחייב בדודתו מה דודתו מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם נראה למי דומה דין קרובי עצמו מקרובי עצמו ואל תוכיח דודתו שקרובי האב או כלך לדרך זו דין דבר שעל ידי קדושין מדבר שעל ידי קדושין ואל תוכיח אחותו שאיסור הבא מאליו ת"ל [1]ערות אחיך היא בין מן האב בין מן האם ואימא אידי ואידי באשת אח מן האב חדא דיש לה בנים בחיי בעלה וחדא דאין לה בנים בחיי בעלה מדרב הונא נפקא ואימא אידי ואידי באשת אח מן האב חדא דיש לה בנים בחיי בעלה וחדא דיש לה בנים לאחר מיתת בעלה יש לה בנים לאחר מיתת בעלה לא צריכא קרא מדאמר רחמנא שאין לה בנים מותרת הא יש לה בנים אסורה ודלמא אין לה בנים אסורה לעלמא ושריא ליבם יש לה בנים שריא לעלמא ושריא ליבם אי נמי אין לה בנים בנים מצוה יש לה בנים רשות אי נמי אין לה בנים אין יש לה בנים לא [ו]ולאו הבא מכלל עשה עשה כתב קרא אחרינא [2]ערות אחיו גלה ואימא אשת אח מן האם כאשת אח מן האב מה אשת אח מן האב לאחר מיתת בעלה שריא אף אשת אח מן האם לאחר מיתת בעלה שריא אחיו גלה דכתב בה כרת למה לי לכדרבי יוחנן דאמר [1]היא [2]בהוייתה תהא אחותו דכתב בה כרת למה לי לכדרבי יוחנן דאמר ר' יוחנן שאם [3]עשאן כולם בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ולרבי יצחק דאמר כל חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצתה כרת באחותו לדונו בכרת ולא במלקות לחלק מנלן נפקא ליה [3]מואל אשה בנדת טומאתה לחייב על כל אשה ואשה דודתו דכתב בה רחמנא ערירים יהיו ל"ל לכדרבה דרבה רמי כתיב [2]ערירים יהיו וכתיב [4]ערירים ימותו הא כיצד יש לו בנים קוברן אין לו בנים הולך ערירי ואיצטריך למכתב ערירים יהיו ואיצטריך למכתב ערירים ימותו דאי כתב רחמנא ערירים יהיו ה"א עד חטאיה אבל מחטאיה ואילך לא כתב רחמנא ערירים ימותו ואי כתב רחמנא ערירים ימותו ה"א מחטאיה ואילך אבל מעיקרא לא צריכא: [ז]הערואה דחייבי לאוין מנלן מדגלי רחמנא [5]שכבת זרע גבי שפחה חרופה מכלל דחייבי לאוין בהערואה אדרבה מדגלי רחמנא הערואה בחייבי כריתות מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה אמר רב אשי אם כן לשתוק קרא משפחה חרופה הערואה [ח]דחייבי לאוין דכהונה מנלן אתיא [6]קיחה [ז]דחייבי עשה מנלן אתיא

אלמא [א]אחות אשתו בין מן האב בין מן האם אסורות מגלן יליף מאחותו מה אחותו בין מן האב בין מן האם אף כאן בין מן האב בין מן האם ולילף מדודתו מה דודתו מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם מסתברא מאחותו הוה ליה למילף שכן קרובי עצמו מקרובי עצמו אדרבה מדודתו הוה ליה למילף שכן דבר על ידי קדושין מדבר שעל ידי קדושין אלא מאשת אח ילפינן דשכן דבר על ידי קדושין וקרובי עצמו ואשת אח גופה מנ"ל דתניא [1]ערות אשת אחיך לא תגלה [2]בין מן האב בין מן האם אתה אומר בין מן האב בין מן האם או אינו אלא מן האב ולא מן האם ודין הוא חייב כאן וחייב באחותו מה אחותו בין מן האב בין מן האם אף כאן בין מן האב בין מן האם או כלך לדרך זו חייב כאן וחייב בדודתו מה דודתו מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם נראה למי דומה דין קרובי עצמו מקרובי עצמו ואל תוכיח דודתו שקרובי האב או כלך לדרך זו דין דבר שעל ידי קדושין מדבר שעל ידי קדושין ואל תוכיח אחותו שאיסור הבא מאליו ת"ל [1]ערות אחיך היא בין מן האב בין מן האם ואימא אידי ואידי באשת אח מן האב חדא דיש לה בנים בחיי בעלה וחדא דאין לה בנים בחיי בעלה מדרב הונא נפקא ואימא אידי ואידי באשת אח מן האב חדא דיש לה בנים בחיי בעלה וחדא דיש לה בנים לאחר מיתת בעלה יש לה בנים לאחר מיתת בעלה לא צריכא קרא מדאמר רחמנא שאין לה בנים מותרת הא יש לה בנים אסורה ודלמא אין לה בנים אסורה לעלמא ושריא ליבם יש לה בנים שריא לעלמא ושריא ליבם אי נמי אין לה בנים בנים מצוה יש לה בנים רשות אי נמי אין לה בנים אין יש לה בנים לא [ו]ולאו הבא מכלל עשה עשה כתב קרא אחרינא [2]ערות אחיו גלה ואימא אשת אח מן האם כאשת אח מן האב מה אשת אח מן האב לאחר מיתת בעלה שריא אף אשת אח מן האם לאחר מיתת בעלה שריא אחיו גלה דכתב בה כרת למה לי לכדרבי יוחנן דאמר [1]היא [2]בהוייתה תהא אחותו דכתב בה כרת למה לי לכדרבי יוחנן דאמר ר' יוחנן שאם [3]עשאן כולם בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ולרבי יצחק דאמר כל חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצתה כרת באחותו לדונו בכרת ולא במלקות לחלק מנלן נפקא ליה [3]מואל אשה בנדת טומאתה לחייב על כל אשה ואשה דודתו דכתב בה רחמנא ערירים יהיו ל"ל לכדרבה דרבה רמי כתיב [2]ערירים יהיו וכתיב [4]ערירים ימותו הא כיצד יש לו בנים קוברן אין לו בנים הולך ערירי ואיצטריך למכתב ערירים יהיו ואיצטריך למכתב ערירים ימותו דאי כתב רחמנא ערירים יהיו ה"א עד חטאיה אבל מחטאיה ואילך לא כתב רחמנא ערירים ימותו ואי כתב רחמנא ערירים ימותו ה"א מחטאיה ואילך אבל מעיקרא לא צריכא: [ז]הערואה דחייבי לאוין מנלן מדגלי רחמנא [5]שכבת זרע גבי שפחה חרופה מכלל דחייבי לאוין בהערואה אדרבה מדגלי רחמנא הערואה בחייבי כריתות מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה אמר רב אשי אם כן לשתוק קרא משפחה חרופה הערואה [ח]דחייבי לאוין דכהונה מנלן אתיא [6]קיחה [ז]דחייבי עשה מנלן אתיא

כא א מיי' פ"ג מהל' איסורי ביאה הלכה כ"ו ע"ש סמג לאוין קמ טוש"ע אה"ע סימן טו סעי' כו:
כב ב שם סעיף כה:
כג ג מיי' פ"ג מהלכות יבום ה"ט טוש"ע שם סי' קמ סעי' ג:
כד ד ה ו מיי' פ"ג מהלכות איסורי ביאה הלכה י:

ובתמימים: מדגלי רחמנא שכבת זרע בשפחה חרופה מכלל דחייבי לאוין כהערואה. וה"מ לדרבה נימא דלילף מינה דמה שפחה חרופה בגמר ביאה חלף מייבי לאוין וכו' וה"ל ס"ל לשמוק קרא משפחה חרופה דהא עדיין לא משקיען מדעתן הך קושיא על נקמן. וי"ל דהא מסיק מדעתיה שפיר דשפחה חרופה בגמר ביאה לאוין גמור ביאה דשפחה חרופה גמי מייבי לאוין היא דכתיב לא יהיה קדש אבל נקמן גבי מייבי כריתות לא הוה מסקינן קרא משפחה חרופה כיון דלא ידעינן ליה רק מדסיקנ מדגלי רחמנא בחייבי כריתות מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה. עוי"ל דלאין להקשות הכא נילף מינה דהכי פירושא מדגלי רחמנא בשפחה חרופה ס"ד גבי חיוב הלמד מכלל דחייבו הלמד הוי קודם גמר ביאה וה"ל מייבי לאוין הוו בהערואה: א) ולפי' זה קשה מה שפרשתי דשמעינן מינ"ן דכתיב גבי שפחה חרופה בגמר ביאה דהא מסקינן דחייבי כריתות בהערואה מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה הוי אמינא דהוי בכלל ויצא מן הכלל ללמד על עצמו שמתחייב עליה לעולם אם עשאה עם מכרותיה, ולא ללמד על עצמו יצא מכלל ללמד על הכלל כולו לגמרי, מה לחומרו מיוחדת שהיא עבה עליה ומייבין עליה בפני עלמה, אף כל שהיא עבה עליה מייבין עליה בפני עלמה (מכות יד.). **לדונו בכרת ולא במלקות.** ויהיו מלמד על הכלל כולו, דלית ליה מייבי כריתות שלקו ונפטרו מידי כריתתן בפרק ואלו הן הלוקין (כריתות ב:). **מואל אשה.** הוה ליה למכתב ולגזרה לא מקשה (שם).

שאם עשאן כולם בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת. לפי שכלל כל העבירות בכרת אחת, הייתי אומר אם עשאן כולם בהעלם אחד אינו מייב אלא אחת, לכך יפלה כרת בחלוקתו לחלק, לומר שהוא בהעלם אחד שמתחייב עליה לעולם אם עשאה עם מכרותיה, ולא ללמד על עצמו יצא מכלל ללמד על הכלל כולו לגמרי, מה לחומרו מיוחדת שהיא עבה עליה ומייבין עליה בפני עלמה, אף כל שהיא עבה עליה מייבין עליה בפני עלמה (מכות יד.). **לדונו בכרת ולא במלקות.** ויהיו מלמד על הכלל כולו, דלית ליה מייבי כריתות שלקו ונפטרו מידי כריתתן בפרק ואלו הן הלוקין (כריתות ב:). **מואל אשה.** הוה ליה למכתב ולגזרה לא מקשה (שם).

ו) [לעיל נד: וש"נ], ז) מכות יד. כריתות ג:, ח) [ויקרא כ], ד) [בכריתות כח], ט) [ויקרא יח], י) ס"ל גירסא,

1. עֶרְוַת אֵשֶׁת אָחִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָחִיךָ הוּא:
ויקרא יח טז
2. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחוֹתוֹ בַּת אָבִיו אוֹ בַת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֶרְוָתָהּ וְהִיא תִרְאֶה אֶת עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם עֶרְוַת אֲחֹתוֹ גִּלָּה עֲוֹנוֹ יִשָּׂא:
ויקרא כ יז
3. אִשָּׁה נִדָּה וַחֲלָלָה לֹא יִקָּחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ לֹא יִקָּחוּ כִּי קָדֹשׁ הוּא לֵאלֹהָיו:
ויקרא כא ז

רש"י ד"ה לברת ניתנה וכו' דלא הו"ל לעונשו ברת **אא"ב** הוזהר עליה. עיין מכות דף יג ע"ב:

(ה) רש"י ד"ה לשמוק וכו' בשאר מייבי לאוין נמי לא מיחייב בהעראה אלא בגמר ביאה: (ו) תוס' ד"ה דיש וכו' לאחר מיתת אשתו דממעטו לה ר"ש: (ז) ד"ה בהוייתה וכו' למילף אחות אחותה וכו' דכתב ערות אשת אחיך לא תגלה מכלל דחייבי לאוין בעריות נינהו שפחה מייבי לאוין היא דכתיב בה לא יהיה קדש וגלי בה רחמנא דלא מייתי אשה עד שיגמור בה ביאתו דכתיב שכבת זרע מכלל דחייבי לאוין ממזר ושפחה שמין מרופה בהעראה כעונין שבעבד המשוחרר לעבד כנעני המשוחרר לעבד עברי שמותר בה כדכתיב אם אדוניו יתן לו אשה: **לשחוט קרא.** דלא לגלי שכבת זרע בשפחה חרופה ואגא למיכל בקדשים (ג) כשאר חייבי לאוין בגמר ביאה: **דכהונה מגלן.** דמשפחה לא גמרינן מגלה לאו אשה בכל דומיא דשפחה חרופה: **קיחה קיחה.** כתיב גבי חייבי כריתות (ויקרא כ) אם אשה יקח את אמו וכתיב בחייבי לאוין דכהונה לא יקחו (שם כא): **דחייבי עשה.** כגון מלרי ומלומי עד דור שלישי ממגן דלמקרא הערמה דילהו ביאשה כדכתיב דור שלישי יבא (דברים כג) ולא שני ולאו הבא מכלל עשה עשה: